

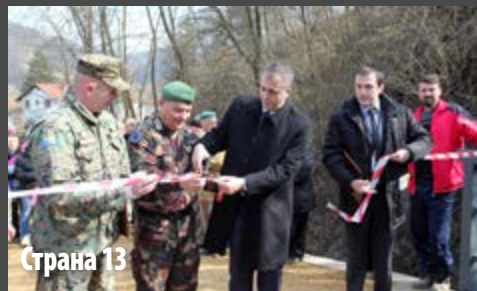
БХ МАГАЗИН | АПРИЛ 2015. | БЕСПЛАТНО

Изградња робусних и одрживих ОС БиХ
Жене у безбједносном сектору

Страна 04

Страна 13

Страна 22

Страна 30

У овом издању:

- 03 Увод / Командант ЕУФОР-а
- 04 ЕУФОР / Флеш вијести
- 08 ЕУФОР / Изградња робусних и одрживих ОС БиХ
- 13 ОСБиХ / Заједнички рад за добробит грађана
- 16/17 ЕУФОР / Кампања “Програм за оспособљавање и обуку”
- 18 МОД БиХ / ТВ серијал “Наша снага”
- 20 ЕУФОР / Курс за инструкторе упозоравања на опасност од мина
- 22 ЕУ, Нова европска перспектива за БиХ
- 24 ЕУСР / ЕУ Инфо Центар
- 26 БиХ данас / Институт за развој младих ‘Култ’
- 28 БиХ данас / Модерна фарма за краве
- 30 БиХ данас / Жене у безбједносном сектору

ИМПРЕСУМ

Главна команда ЕУФОР-а
Уред за односе са јавношћу
Камп Бутмир, Сарајево,
71210 Илиџа, Босна и Херцеговина
Е-маил: teme@eufor.europa.eu
Веб: www.euforbih.org

ИСБН 978-92-824-2740-8
doi 10.2860/22325

Посјетите нас на:

Уредништво: Алмина Башић

Уред за односе са јавношћу:
потпуковник Александар Пер
мајор Ратлеу Пипа
капетан Николај Чол

ЕУФОР фотографије: наредник Херберт Пендл

Штампа: АМОС ГРАФ д.о.о., Сарајево

Ове се новине не продају, не подлијежу порезу према статуту о оружаним снагама, потписаном у Вригхт Паттерсону - Зрачна база Даунтон, Охио, САД - 21. новембра 1995. године.

ISBN 978-92-824-2740-8

Поштовани читаоци,

Велико ми је задовољство што вам могу упутити неколико ријечи у овом облику. Прије 4 мјесеца преузео сам команду над ЕУФОР-ом и оно што сам до сада видио, увјерава ме да ће наше снаге наставити давати вриједан допринос јачању стабилности и развоју државе, као и да ће наставити позитивно и проактивно извршавати своје обавезе у оквиру укупне стратегије ЕУ за Босну и Херцеговину и у оквиру извршног мандата који проистиче из Резолуције 2183 Вијећа безбједности УН, усвојене 11. новембра 2014. ЕУФОР ће, поред конвенционалне улоге ОС БиХ, подупријети и њихов ангажман у смислу концепта “двоструке употребе снага” у операцијама помоћи при природним и другим несрећама, у мјери у којој су власти БиХ обезбиједиле средства и опрему потребну за обављање те функције.

Обзиром да ја долазим из аустријске савезне државе Бургенланд у којој живи етнички разноврсно становништво, вјерујем да донекле могу да разумијем колико осјетљиве ствари могу бити у земљи као што је Босна и Херцеговина, као и ограничења са којима сте се ви суочавали да би те резултате постигли.

Моја пажња је сада углавном усмјерена на изградњу капацитета и обуку за ОС БиХ, као и одржавање и чување безбједног и стабилног окружења у Босни и Херцеговини пружајући сталну и упорну подршку локалним властима.

Провођењем програма изградње капацитета и обуке ЕУФОР даје значајан допринос стварању професионалнијих и способнијих Оружаних снага БиХ. У протеклом периоду ЕУФОР је преусмјерио своје активности са индивидуалне на колективну обуку, истовремено стављајући јачи нагласак на менторисање и праћење активности користећи придружене тимове за обуку и саветнике. Овдје се ради о томе да припадници ОС БиХ стекну капацитете, способности и, прије свега, самопоуздање за извођење обуке коју пружа ЕУФОР.

ЕУ и међународна заједница у целини остају посвећени безбједности и стабилности Босне и Херцеговине и њених институција, а ја лично људима у овој земљи желим све најбоље у будућности, на путу напријед ка евро-атлантским интеграцијама. Рад на остварењу тог циља требао би да донесе просперитет, економски напредак, безбједан и угодан живот и, што је најважније, помирење.

Потпуно сам свјестан да ће сви морати наставити да граде повјерење и поштовање потребно за напредак ове земље да би се тај циљ остварио. По мом мишљењу Босна и Херцеговина мора да заузме своје мјесто у Европској унији, јер ће тада моћи да користи значајне предности које оно доноси, а које између осталог укључују бољи квалитет живота, могућност запослења и трговања унутар било које земље чланице и висок ниво личне и националне безбједности и стабилности.

Босна и Херцеговина мора настојати да се развија на конзистентан начин да би пратила и надмашила корак којим њени сусједи напредују у приближавању ЕУ.

**Генерал-мајор
Јохан Луиф
Командант ЕУФОР-а**

Висока представница Европске уније, Федерика Могерини, посјетила Главну команду ЕУФОР-а

У оквиру посјете Босни и Херцеговини, Висока представница Европске уније за вањску и сигурносну политику и потпредседница Европске комисије, Федерика Могерини, посјетила је 23. фебруара и Главни штаб ЕУФОР-а у бази Бутмир.

Дочек Федерике Могерини у Главној команди ЕУФОР-а почео је с постројавањем почасне јединице, да би затим она присуствовала брифингу о мисији ЕУФОР-а у Босни и Херцеговини који је водио генерал-мајор Јохан Луиф, командант ЕУФОР-а.

Командант ЕУФОР-а информисао је Могерини о главним аспектима присутности ЕУФОР-а у Босни и Херцеговини, истакнувши изазове и постигнућа у подручју јачања капацитета и обуке Оружаних снага Босне и Херцеговине.

“ЕУФОР је снажан и видљив симбол присуства ЕУ у земљи и као такав шаље поруку о појачаној преданости ЕУ”, изјавио је генерал-мајор Луиф.

Висока представница Могерини је захвалила генерал-мајору Луифу и свим вишим националним представницима на сталном доприносу ЕУФОР-а и свих земаља учесница у мисији у пружању подршке Босни и Херцеговини, док се она припрема да направи корак напријед на свом путу интеграције у ЕУ.

ЕУФОР доприноси стабилности БиХ

“ЕУФОР у Босни и Херцеговини даје безрезервну подршку процесу интеграција Босне и Херцеговине у НАТО и ЕУ, те доприноси стабилности наше земље”, нагласио је начелник Заједничког штаба ОС БиХ, генерал-пуковник, Анто Јелеч, поводом радне посјете команданта војних снага Европске уније.

Истакнута је важност сарадње између ОС БиХ и ЕУФОР-а, а посебно допринос у развоју самосталних и самоодрживих капацитета обуке јединица ОС БиХ, те спремност ЕУФОР-а да пружи подршку Оружаним снагама при помоћи цивилним структурама током изванредних ситуација.

Генерал-мајор Луиф је истакао како ће снаге ЕУФОР-а наставити помагати Оружане снаге БиХ у области оспособљавања и обуке, те како ће он лично уложити све напоре да будућа сарадња буде још боља и успјешнија.

Сарадња на темељу обостране користи

Током посјете команданта ЕУФОР-а директору Дирекције за координацију полицијских тијела, Мирсаду Вилићу, као и директору Државне агенције за истраге и заштиту (СИПА), Горану Зубцу, наглашено је да је сарадња са ЕУФОР-ом на високом професионалном нивоу. Улога безбједносног сектора у БиХ је од великог значаја.

Црвени крст Федерације уручио захвалницу ЕУФОР-у

Начелник Штаба ЕУФОР-а, бригадни генерал Андраш Сућ (András Szűcs), примио је захвалницу од представника Црвеног крста Федерације за подршку коју је ЕУФОР пружио током прошлогодишњих поплава и клизишта широм БиХ. Захвалнице су уручене појединцима, институцијама, невладиним организацијама и компанијама које су пружиле помоћ у овом тешком периоду. Захваљујући њиховом ангажману и помоћи, те трудом и залагањем, удруженим снагама помогнути су грађани погођени природним непогодама.

Фотографија: Дневни аваз

фото: наредница Кети Гарвард

Технички споразум о сарадњи команди НАТО-а и ЕУФОР-а

Узимајући у обзир врло конструктивну и блиску сарадњу, бригадни генерал Кристофер Пети и генерал-мајор Јохан Луиф, потписали су Технички споразум између штабова НАТО-а и ЕУФОР-а. Циљ

овог споразума је да се повећа међусобна подршка и сарадња у погледу активности изградње капацитета и обуке, јер такве активности захтијевају врло блиске пословне односе. Ова два штаба наставиће пружати подршку Министарству одбране БиХ у поменутим активностима, с циљем успјешније обуке Оружаних снага БиХ.

Одржавање добрих односа са локалним властима и међународним партнерима

Након преузимања дужности над командом војним снагама Европске уније, генерал-мајор Јохан Луиф започео је куртоазне посјете ЕУФОР-овим државним и међународним партнерима. Прва у низу посјета била је председавајућем Предсједништва БиХ, Младену Иванићу, који је пожелио добродошлицу команданту ЕУФОР-а, генерал-мајору Јохану Луифу, те изразио захвалност припадницима снага ЕУФОР-а за напоре које улажу у БиХ, а посебно за помоћ током мајских поплава и клизишта. Током сусрета разговарано је и о ОСБиХ и том приликом председавајући Иванић је истакао да су примарни задаци ОСБиХ учешће у УН-овим мировним мисијама и ангажман на пружању помоћи грађанима БиХ у случају природних катастрофа.

Током састанка са осталим члановима бх. Предсједништва, Драганом Човићем и Бакиром Изетбеговићем, командант ЕУФОР-а је истакнуо спремност у наставку пружања помоћи Босни и Херцеговини у оквиру своје мисије. С друге стране, чланови Предсједништва су нагласили да ће подузети све што је у њиховој ингеренцији да помогну ЕУФОР-у, наглашавајући како је у подручју Оружаних снага дошло до једне од најуспјешнијих реформи, која је одраз духа БиХ.

Потписан споразум о мапи пута

Допринос ЕУФОР-а у изградњи капацитета ОС БиХ је битан елемент напора које ЕУ улаже у БиХ. Замјеник начелника за операције и обуку Заједничког штаба Оружаних снага Босне и Херцеговине (ОС БиХ), пуковник Бранко Рашета и замјеник начелника Штаба ЕУФОР-а, односно шеф одјела за изградњу капацитета и обуку, пуковник Хакан Сонер Аплак, потписали су Споразум о мапи пута 2015. који представља план за сарадњу између двије организације за 2016. и 2017. годину.

Споразум о мапи пута је документ који ће служити као референца за будућу сарадњу између ЕУФОР-а и ОСБиХ. Он је резултат претходних договора обе стране о томе како унаприједити активности на пољу изградње капацитета и обуке и како координирати план обуке за предстојећи период. Пуковник Хакан Сонер Аплак рекао је да је овај документ од великог значаја за будућу сарадњу ОСБиХ и ЕУФОР-а.

Како би се успоставио самоодржив систем обуке за ОС БиХ, по међународним стандардима и омогућило њихово учешће у евроатлантским структурама, ОС БиХ ће преузети више одговорности ангажовањем већ обученог особља, док ће главни фокус ЕУФОР-а бити менторство, надзор и савјетовање током провођења активности. Осим подручја обуке у којем већ постоји сарадња, идентификовани су нови облици сарадње, као што су “Специфична обука Војне полиције ОС БиХ у области форензике” и “Технике у операцијама спашавања у планинским условима током природних катастрофа”, у којима би у будућности сарадња могла бити остварена.

Заједничка подршка

Шеф командног елемента ЕУ при команди здружених савезничких снага у Напуљу, генерал-пуковник Леонардо Ди Марко, посетио је два штаба у кампу Бутмир у Сарајеву. Фокус његове посјете усмјерен је на програм изградње капацитета и обуке

ОС и Министарства одбране БиХ. Током посјете информисан је и о садашњој, али и будућој сарадњи ЕУФОР-а и НАТО-а. Циљ њиховог заједничког дјеловања је пружање подршке свим нивоима Оружаних снага и Министарства одбране БиХ.

Изградња робусних и одрживих Оружаних снага БиХ

Вијеће за вањске послове ЕУ, одлучило је 25. 01. 2010, у оквиру ЕУФОР-ове операције Алтеа, покренути програм за изградњу капацитета и обуку (CB&T – Capacity Building and Training). Тај програм се проводи у оквиру ЕУФОР-овог извршног мандата. Меморандум о разумијевању дефинише опште услове за извршавање задатака у оквиру CB&T програма, укључујући учешће припадника ОС БиХ у вјежбама и обуци организованим од стране ЕУФОР-а. Сви дотадашњи споразуми били су консолидирани у главни споразум о разумијевању потписан између ЕУФОР-а и Министарства одбране БиХ. Будући да извршни дио мандата остаје, ЕУФОР се првенствено ослања на робуснију резервну структуру, укључујући и брзо распоређивање својих резервних снага у БиХ у ванредним ситуацијама.

Заједничко дјеловање уз европске снаге

Имплементацијом активности унутар програма изградње капацитета и обуке (CB&T) подржава се

идеја изградње робусних и самоодрживих капацитета у Оружаним снагама БиХ. Осим тога, овај програм ЕУФОР-а помаже припадницима ОСБиХ да се осопособе за заједничко дјеловање са евроатлантским снагама, те на тај начин унаприједи улогу БиХ која је од некада корисника сигурности, постала земља која другима пружа сигурност и учествује у операцијама подршке миру. Пуковник Хакан Аплак, замјеник начелника Штаба ЕУФОР-а, односно шеф Одјела за обуку и оспособљавање (CB&T), објашњава: "Познато је да се модерне војне снаге данас суочавају са различитим изазовима, како унутар земље, тако и у међународним оквирима. Међународне кризе у нашем глобализираном свијету требају међународну реакцију. А, једна држава не би била у стању сама да се супротстави кризи са израженом интернационалном димензијом. Стога, оружане снаге морају међусобно сарађивати, а да би се то постигло, потребна је едукација".

Наоружавамо знањем – много више од војске

Слиједећи мото “Наоружавамо знањем”, ЕУФОР наставља да помаже развијање капацитета и способности Оружаних снага БиХ, што је у посљедњих неколико година био и његов главни задатак. У складу са принципом ‘двоструке употребе снага’, ОСБиХ су спремне не само да испуњавају обавезе за операције у иностранству, већ да пруже помоћ цивилним властима приликом природних катастрофа.

Пуковник Аплак појашњава сврху постојања поменутог одјела: “Управо због наведеног, ЕУФОР је оформио посебан одјел (СВ&Т). Главни циљ постојања одјела који, иначе, окупља око 80 припадника, је пружање помоћи ОСБиХ да постану довољно способне у успостављању властитог, самоодрживог система обуке с циљем усавршавања војске по међународним стандардима. Ми пружамо бх.властима војну, стручну и техничку подршку у области поменутог програма, како је и договорено између БиХ и Европске уније. Вјерујте ми, много знања, али и одговарајуће организацијске структуре, потребни су како би се ови циљеви реализовали. Кроз командну структуру, у блиској сарадњи са НАТО-ом, ми надгледамо и савјетујемо Министарство одбране и ОС БиХ”.

Пуковник Хакан Аплак

Двострука употреба војних снага – економичност њиховог постојања

Војници ЕУФОР-а су често били ангажовани у пружању помоћи у разним операцијама потраге и спашавања, као што су хеликоптерска евакуација и пружање помоћи током природних катастрофа. На примјер, ЕУФОР је раме уз раме са припадницима ОСБиХ помагао становништву током снежних падавина 2012, затим масивних шумских пожара 2013, али и разорних поплава у 2014. години.

Спашавање људи и пружање помоћи током природних непогода, важан су задатак оружаних снага једне државе. Заједничка обука фокусирана на двоструку употребу снага, омогућиће да се ОС БиХ не користе само за конвенционалне војне операције, него и за извршавање задатака, као што су деминирање, медицинска евакуација, помоћ у катастрофама, цивилно-војна сарадња. Ова двострука употреба посматра се као један од најјекономичнијих начина вођења војних снага и додатно доприноси безбједнијем окружењу БиХ, које ће заузврат допринијети и бољем развоју земље. А, добро обучена и опремљена војска је једина снага коју држава има, када све друге организације постану нефункционалне.

Циљеви програма за оспособљавање и обуку

- Изградити робустан и самоодржив систем обуке ОС БиХ
- Обучити припаднике ОС БиХ за операције и дјеловање уз евроатлантске снаге
- Оспособити припаднике ОС БиХ за учешће у операцијама подршке миру
- Обучити припаднике ОСБиХ за пружање помоћи цивилним властима (концепт двоструке употребе снага)
- Обучити припаднике ОСБиХ за операције трагања и спашавања и медицинску евакуацију
- Савјетовати, помагати, надгледати и обучавати јединице за деминирање

ЕУФОР унутар структура Оружаних снага БиХ

Програм изградње капацитета и обуке уврштен је унутар свих релевантних командних нивоа ОС БиХ. ЕУФОР-ово особље ради раме уз раме са колегама из ОС БиХ, у оквиру њихових структура, како би им помогли да постигну своје циљеве. Овакав приступ показује одређеност ЕУФОР-а да настави помагати БиХ и њене оружане снаге.

Заједничко учење и дјеловање

У релативно кратком временском периоду, ЕУФОР је испланирао и почео проводити нови концепт обуке с нагласком на мобилне тимове ЕУФОР-а који уско сарађују са Оружаним снагама БиХ. Док обуку проводе мобилни тимови, као и тимови за менторство и надгледање, програм изградње капацитета изводи се и помоћу савјетодавних тимова који имају подршку стручњака за поједине области из Главне команде ЕУФОР-а. Укључивање савјетодавних тимова гарантује да напори уложени у обуку на тактичком нивоу нису одвојени, већ су повезани са структурама и процесима на оперативном нивоу. Посљедњи се односе на више нивое командовања, као што су Заједнички штаб ОС БиХ, Оперативна команда, Команда за подршку, док су бригада и нижи нивои команде сажети на тактичком нивоу.

У оквиру Одјела за заједничке војне послове, доступна је и додатна подршка за поједине области, као што су деминирање, муниција, наоружање, контрола кретања. Све је то координирано унутар такозваног Годишњег календара за обуку између ЕУФОР-а и ОС БиХ.

Задатак Одјела за оспособљавање је да обучава, прати и пружа менторске и савјетодавне услуге припадницима Оружаних снага БиХ како би оне, у складу са међународним стандардима, постигле робусну и самоодрживу способност потребну за учешће у евроатлантским, односно НАТО и УН операцијама подршке миру.

О активностима ЕУФОР-овог Одјела за обуку и оспособљавање ОСБиХ, обавјештаваћемо вас у наредним издањима часописа Теме.

ЕУФОР-ов концепт обуке

Савјетодавни тим

Тимови савјетника који уско сарађују са ОС БиХ на оперативном и тактичком нивоу, потпомогнути мобилним тимовима на нивоу батаљона, пружају најквалитетније савјете како би се постигао свеукупни циљ мисије: обучени припадници ОС БиХ способни за дјеловање раме уз раме са евроатлантским снагама и самоодржив систем обуке ОС БиХ са побољшаном и трајном способношћу за распоређивање снага за учешће у заједничким вјежбама и операцијама подршке миру.

Мобилни тимови за обуку

Стручњаци који воде програм обуке Оружаних снага БиХ (ОСБиХ), ангажирани су у првој фази процеса изградње капацитета и обуке.

Мобилни тимови за менторство и надзор

Стручњаци ангажирани у другој и трећој фази процеса изградње капацитета и обуке, задужени су за пружање услуга менторства и надзора током обуке припадника ОС БиХ. Тимови за менторство, чији рад се надовезује на рад тимова за надгледање, пружају помоћ ОС БиХ у даљем развоју капацитета и оцјењивању обучених инструктора ОС БиХ у примјени нових вјештина и знања.

Савјетодавни тимови

Тим стручно обученог особља пружа савјете и помоћ официрима који дјелују на оперативном нивоу, док учесници обуке извршавају задатке унутар додијелене позиције.

Стручњаци за одређене области

Раде у структурама Главне команде ЕУФОР-а и помажу у области своје струке – инжењерија, комуникације, грађевина.

Начелник Штаба ЕУФОР-а, бригадни генерал Андраш Сућ, пресијеца свечану врпцу на церемонији отварања моста

Заједнички рад за добробит свих грађана

ЕУФОР-ов мобилни тим за менторство (МТМ) и инжењери ОС БиХ на изградњи мостова

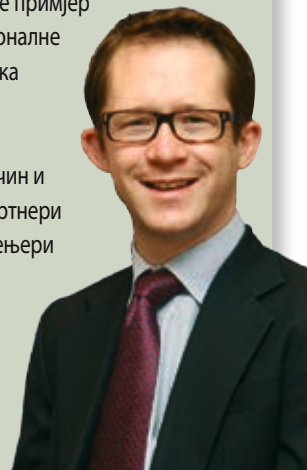
Након прошлогодишњих поплава, огромну штету претрпјели су објекти у многим насељима широм БиХ. Једно од њих је шире подручје Добој-Истока, гдје су поплаве изазвале велике проблеме локалном становништву. Захваљујући инжењеријским јединицама Оружаних снага БиХ и ЕУФОР-а, омогућена је нормализација живота становницима Лукавица Ријеке, Зворника, Градишке, Шековића и Лужана.

Захваљујући програму оспособљавања и обуке, ЕУФОР осигурава да ОС стекну вјештине потребне за извршавање хуманитарних задатака. Шеф Мобилног тима за менторство (МТМ), капетан Мађарске војске Иштван Баранај, рекао је: “У пројекат у насељу Лукавица Ријека били смо укључени током пет седмица, мада су саме припреме за изградњу мостова трајале неколико мјесеци. Наш тим је ту да надгледа рад припадника инжењеријских јединица ОС БиХ који су јако мотивирани и добро обучени за овај посао”.

ЕУФОР-ов тим стручњака инжењера из Мађарске, надгледао је рад припадника ОС БиХ на изградњи моста у насељу Лукавица Ријека. Ово је био један од неколико пројеката изградње мостова које су имплементирали ЕУФОР и Оружане снаге.

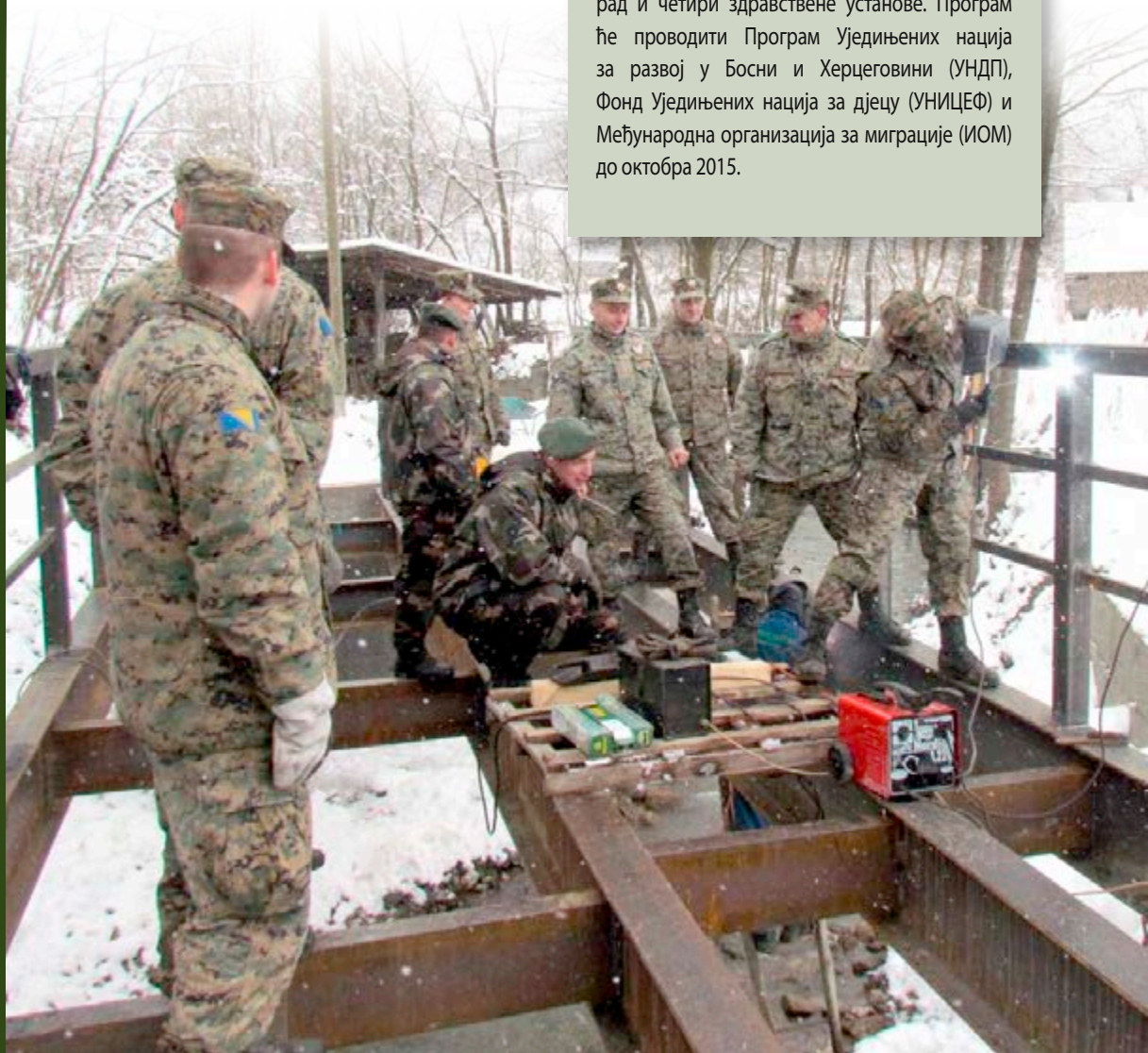
“Изградња мостова добар је примјер истинске мулти-институционалне сарадње у процесу опоравка од поплава. Сви желимо да мостови буду саграђени на најквалитетнији могући начин и зато нам је драго што су партнери у овом пројекту војни инжењери Оружаних снага БиХ и ЕУФОР-а”.

Енди Мекгафи,
портпарол
Делегације ЕУ у БиХ

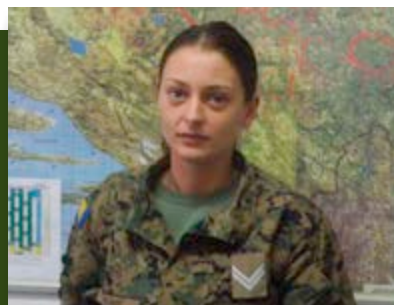
Прошле године, Европска унија је покренула Програм ЕУ за опоравак од поплава у Босни и Херцеговини у вриједности од 43,52 милиона евра. Циљ програма је реконструкција 4.000 стамбених јединица за око 14.000 људи, те санацију 100 локалних путева и мостова, 90 образовних институција, 10 објеката за водоснабдијевање и канализацију, три општинске зграде, четири центра за социјални рад и четири здравствене установе. Програм ће проводити Програм Уједињених нација за развој у Босни и Херцеговини (УНДП), Фонд Уједињених нација за дјецу (УНИЦЕФ) и Међународна организација за миграције (ИОМ) до октобра 2015.

Искуства припадника Оружаних снага БиХ

Војник **Наида Кљајић** - 1. деминерска чета 2. деминерског вода

Учешће на курсу инструктора за упозорење на мине и НУС (неексплодирана убојна средства) помогло ми је да одређена знања и вјештине искористим у реализацији едукативних предавања на тему упозорења и опасности од мина и НУС-а.

Старији водник 1. класе **Хамдија Субашић** - медицински техничар 2. деминерског вода

Током 2014, у организацији ЕУФОР-а, учествовао сам у реализацији обуке „Брзо и ефикасно извлачење повријеђене особе из минског поља“. Сада знам како у стварној ситуацији могу примјенити знање у случају пружања помоћи, како војним тако и цивилним лицима.

Каплар **Срђан Радивојевић** – припадник Инжењеријског батаљона у Дервенти

Инструктори ЕУФОР-ових тимова, по највећим стандардима обуке, пренијели су нам своја искуства и знање, те помогли нам у професионалном усавршавању за будуће лидере. Пренесена знања током обуке, нарочито она теоријска, већ примјењујемо у свакодневном раду.

Војник 1. класе **Елдин Хајдар** - припадник Инжењеријског батаљона у Дервенти

Као припадник инжењеријског батаљона присуствовао сам курсевима које су организовали мобилни тимови за обуку ЕУФОР-а, односно Словеније и Аустрије, под називом “Израда десантног мјеста прелаза” и “Изградња мостова”. Инструктори су максимално настојали да своје знање и искуства пренесу на нас, полазнике курса, што ће нама сигурно добро доћи у даљњој војничкој каријери.

ПРОГРАМ ЗА ОСПОСОБЈ

НАОРУЖАВ

БАВАЊЕ И ОБУКУ

ВАМО ЗНАЊЕМ ОРУЖАНЕ СНАГЕ БИХ

ТВ СЕРИЈАЛ “НАША СНАГА”

Уред Министарства одбране Босне и Херцеговине за односе с јавношћу, покренуо је, прије двије и по године, продукцију ТВ серијала „Наша снага“, с циљем афирмисања реформског пута Оружаних снага Босне и Херцеговине и њиховог доприноса евроатлантском путу и чланству у НАТО савез.

О ТВ серијалу „Наша снага“ разговарали смо са Халидом Рифатбеговићем, аутором и уредником овог пројекта, који на врло занимљив начин обрађује теме везане за активности Оружаних снага БиХ, које су одличан примјер напретка према евроатлантским интеграцијама.

“Поштујући начела равноправности и мултиетичности Оружаних снага БиХ, у емисијама које се продуцирају сваких четрнаест дана, наизмјенично се користе босански, српски и хрватски језик“, каже г. Рифатбеговић.

Циљ емисије је скренути пажњу на Оружане снаге које су врло битан фактор стабилности и сигурности једне земље, представити их гледаоцима, те указати на допринос који су дале локалним заједницама. Упркос ограниченим ресурсима, Оружане снаге су својим напорима, преданошћу и професионализмом показале и доказале да су незамјењиви партнер грађанима, али и цивилним структурама којима су на располагању у извођењу операција деминирања, трагања и спасавања, медицинског транспорта, инжењерских радова. Њихов допринос афирмацији Босне и Херцеговине на међународном плану је такођер неизмјеран. Од некада примаоца сигурносне помоћи, БиХ је израсла у актера који доприноси глобалној сигурности, кроз многобројне мисије подршке изградњи мира.

Како наглашава уредник Рифатбеговић, серијал се може погледати на сајту Министарства одбране БиХ (www.mod.gov.ba). „Серијал је концепиран као збир најважнијих седмичних, односно мјесечних активности Оружаних снага. Трудимо се да прикажемо јавности значај њиховог постојања и улогу у БиХ. Мислим да смо током двије године емитирања успјели да остваримо тај циљ. Морам нагласити да смо велику подршку добили од Главне команде ЕУФОР-а у БиХ, затим НАТО штаба у Сарајеву, али и Одјела за јавну дипломатију НАТО-а у Бриселу”, каже г. Рифатбеговић. “Серијал се реализује уз помоћ сарадника, а посебно из Уреда за односе с јавношћу Министарства одбране, али и Заједничког штаба ОС БиХ. Одлична сарадња је остварена и са Уредом за односе с јавношћу ЕУФОР-а и НАТО штаба у Сарајеву”, каже он.

Стварање позитивног имиџа Оружаних снага

„Наша снага” је за двије и по године емитирања, својом динамичношћу и квалитетом, привукла бројне гледаоце широм БиХ. Она је у позитивном смислу, такођер, промијенила перцепцију грађана према Оружаним снагама Босне и Херцеговине. „Захваљујући нашој емисији, ЕУФОР, НАТО штаб у Сарајеву, ОСЦЕ и остале међународне организације, грађани су препознали као истинске пријатеље који помажу и желе Босну и Херцеговину видјети као безбједну, стабилну и просперитетну земљу”, наглашава г. Рифатбеговић.

ЕУФОР даје допринос реализацији овог пројекта који је, по мишљењу шефа ЕУФОР-овог Уреда за односе с јавношћу, потпуковника Александра Пера, веома важан и доприноси бољој информисаности грађана о активностима Оружаних снага БиХ и њиховом значају.

“ЕУФОР је снажан партнер Министарства одбране и Оружаних снага БиХ. Ове двије мултиетничке институције веома су важне, јер служе грађанима оба ентитета и представљају цијелу БиХ. Реформа одбране

једна је успјешна прича, иако се још доста тога има за урадити. ЕУФОР подржава развој Оружаних снага, посебно кроз свој програм изградње капацитета и обуке. Изузетно је важно да јавност схвати вриједност својих Оружаних снага. Нашу подршку ТВ серијалу “Наша снага” посматрамо као значајан допринос у постизању тог циља. С једне стране, пружамо финансијску подршку у производњи ТВ серијала, а с друге стране, обавјештавамо продукцијски тим о текућим активностима ЕУФОР-а и Оружаних снага. На примјер: у 63. издању серијала, командант ЕУФОР-а, генерал-мајор Луиф, искористио је прилику да одговори на питања која се тичу саме мисије ЕУФОР-а у БиХ. Препоручујем вам да погледате епизоде овог серијала које можете пронаћи и на интернету”, закључује пуковник Пехр.

Обука за инструкторе упозоравања на опасност од мина

33 припадника ЕУФОР-ових Тимова за везу и осматрање (ЛОТ), Оружаних снага БиХ (ОСБиХ) и невладиног сектора (НВО), присуствовали су обуци за инструкторе упозоравања на мине која је недавно одржана у бази Бутмир. Основни циљ обуке је припремити будуће инструкторе да стечено знање пренесу локалном становништву, посебно дјечи, младима и ловачким удружењима. Обуку је организовала Главна команда ЕУФОР-а у сарадњи са Центром за уклањање мина (БХМАК) и НВО "Stop mines".

Током обуке предавачи су са полазницима обрадили најзначајније теме, као што су тренутна минска ситуација у БиХ, основе картографије, прикупљање података, комуницирање у локалној заједници, презентацијске вјештине.

"Циљ обуке је едуцирати што већи број људи, будућих инструктора, који ће научити становништво заједница

угроженим минама како да се понашају у случају да наиђу на мине или неексплодирани убојна средства (НУС). Према статистици Центра за уклањање мина у БиХ (БХМАК), ЕУФОР има највећи број едуцираних особа у једној календарској години", каже Џејна Скопљак из ЕУФОР-овог Одјела за координацију минских информација.

За Елвира Мусића из ОСБиХ, ово је први пут да присуствује курсу који су организовали ЕУФОР и БХМАК. "Сви смо свјесни да је опасност од мина у БиХ још увијек стварна и да све државне структуре морају бити укључене у рјешавање овог великог проблема. ЕУФОР-ов програм изградње капацитета и обуке помаже ОСБиХ у стицању неопходних вјештина у бројним подручјима, укључујући и едукацију о опасностима од мина", каже Елвир.

Према подацима БХМАК-а, величина мински сумњиве површине у БиХ тренутно износи 1.218,5 км². Од завршетка рата, 1,723 становника је страдало од мина, од тога 600 смртно. Иако се много урадило у процесу идентификације и уклањања мински контаминираних површина, оне се још увијек могу наћи широм БиХ.

SAZNAJTE VIŠE O MINAMA

kontaktirajte
najbližu LOT kuću i pozovite instruktore
EUFOR-a i Oružanih snaga BiH
da posjete i vašu školu!
033/495-873

ZA SIGURNIJU BIH

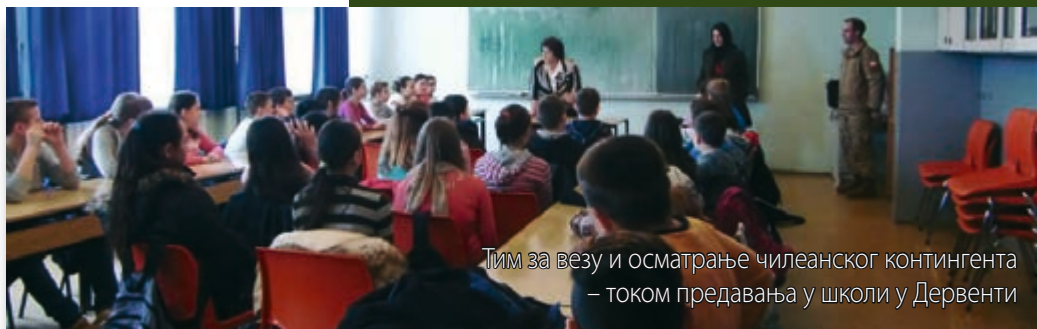

ČAS O OPASNOSTIMA OD MINA

WWW.EUFORBIH.ORG

MINA / MINE

Тим за везу и осматрање чилеанског контингента
– током предавања у школи у Дервенти

Током прошле године БиХ је задесила велика природна катастрофа. “Два десетљећа су прошла у настојању да се пронађу локације око милион мина у БиХ”, каже Саша Обрадовић, виши стручни сарадник за упозоравање на мине из БХМАК-а. “На сву срећу, за вријеме поплава имали смо добру комуникацију свих нивоа власти, организација, војних и цивилних. Захваљујући ангажовању свих нас, нисмо имали нити једну жртву од мина. Драго ми је што је сарадња ЕУФОР-а и БХМАК-а настављена кроз пројекте као што је овај”, закључује он.

Пројекат ЕУФОР-а - Едукација о опасностима од мина у школама у БиХ

БиХ је још увијек једна од мина на најзагађенијих земаља на свијету. Постојање заосталих мина директно утиче на економски развој земље, али и њен туризам. ЕУФОР се често посматра као неко ко је одговоран за активности деминирања у овој земљи. Међутим, то је одговорност локалних власти. Ипак, ЕУФОР уз помоћ својих Тимова за везу и осматрање (ЛОТ) и 50 обучених, акредитираних инструктора за минско упозоравање, наставља свој програм едукације о опасностима од мина за дјецу у БиХ.

Током посљедња три мјесеца, ЕУФОР-ови тимови за едукацију о опасностима од мина, организовали су предавање на поменути тему за ученике преко 70 школа у БиХ. ЕУФОР-ови ЛОТ тимови ће током ове године посјетити многе друге школе, с циљем да своје знање о опасностима од мина и неексплодираних убојних средстава (НУС-а) пренесу на дјецу широм БиХ.

Нова европска перспектива за Босну и Херцеговину

Ф. Хемонд

Ф.В. Штајнмајер

Крајем прошле године, министри вањских послова Њемачке и Велике Британије, Франк-Валтер Штајнмајер и Филип Хемонд, иницирали су нове разговоре о интензивисању реформи које би требале убрзати пут БиХ према Европској унији. Ова нова иницијатива је заправо резултат вишемјесечног процеса који је започет након изостанка договора бошњачких и хрватских политичких лидера о имплементацији пресуде „Сејдић-Финци“.

Након прошлогодишних просвједа, наглашена је потреба снажнијег ангажмана ЕУ у БиХ. Проблеми у економији, тежак живот становника, могу се претворити у насиље с разарајућим етно-политичким конотацијама. Стога, чињеница да су земље ЕУ постале свјесне колико социо-економски проблеми могу довести у питање безбједност БиХ, те да је њихово снажно дјеловање пријекто потребно, итекако је значајна.

Како осмислити процес европског пута БиХ

Како су нагласили министри Велике Британије и Њемачке, важно је трајно окупити домаће политичке снаге око заједничких активности и циљева усмјерених ка постизању стабилизацијских и економско-реформских учинака. Провођење програма Европског вијећа за опоравак БиХ, под називом „Пакт за раст и запошљавање“, први је механизам ЕУ-а којим се пружа подршка унутрашњој стабилизацији земље, али и након прошлогодишњих поплава које су још више погоршале социјалну и економску слику БиХ.

Позитиван и добронамјеран искорак међународне заједнице

За провођење иницијативе одговорна су тијела ЕУ за вањске послове, односно Вијеће за стабилизацију и придруживање, као и Уред високе представнице ЕУ за вањску политику. Помоћ из Брисела је понуђена, а од сада, свакако, највећа одговорност лежи на бх. политичким представницима, како би се економске реформе и развој коначно покренули.

„Њемачка и Уједињено Краљевство имају историју јаког ангажмана у БиХ. Ми желимо да ви успијете и желимо вас видјети као чланицу Европске уније. Међутим, само је један пут ка Европској унији - пут реформи које ће помоћи Босни и Херцеговини у достизању стандарда управљања и економског развоја земаља чланица ЕУ“, нагласили су у заједничкој изјави министри Штајнмајер и Хемонд.

Уколико се почетни план реформи потпуно примијени, Њемачка и Уједињено Краљевство би подржали подношење апликације Босне и Херцеговине за чланство у ЕУ

Нова европска политика према БиХ, која је у међувремену добила и службени назив „Нови приступ“, настала је као резултат емпиријског увида да у БиХ постоје тешка политичка питања која је готово и немогуће рјешити без унапређења општег политичког амбијента. А, он је могућ ако би се заједнички радило на нешто бенигнијим реформским питањима.

Посјета Високе представнице Европске уније Федерике Могерини

Посјета Федерике Могерини дошла је у вријеме позитивних помака Босне и Херцеговине на путу интегрисања у Европску унију.

Предсједништво БиХ је усагласило текст изјаве о реформама и определијељеност БиХ за пут према ЕУ. „Ово је историјска одлука којом се одређујете да ћете испунити жељу бх. грађана који желе да ова земља иде напријед. Ваша земља има велики потенцијал и вријеме је да га и сами видите. Немате луксуз да понављате погрешке ваших претходника. Вјерујем у бх. политичаре који су исказали вољу да се направе добри и позитивни кораци у корист народа у БиХ“, казала је Могерини у обраћању Парламенту БиХ.

Министри су изјавили како времена за губљење више нема и да је економска ситуација у БиХ изузетно

забрињавајућа. “Ово није чин међународне заједнице којим она намеће нове законе у БиХ. Ми само желимо учинковито функционисање демократског система БиХ. Желимо да ваша земља буде независна и јака, да ваша нова влада иде прва на овом путу, да води, а ми ћемо бити дарезљиви у пружању подршке онима који одреде пут ка бољој будућности. Циљ реформи је отварање нових радних мјеста у приватном сектору, што би помогло смањењу егзодуса младих и отворило нове могућности за стварање благостања. Ми смо увјерени да је то оно што већина грађана БиХ жели: функционалну, учинковиту земљу која напредује на путу приступања Европској унији”, закључили су они.

Иако ЕУ и њени представници прилазе Босни и Херцеговини са великом дозом опреза, због ранијих лоших искустава, ипак и даље остају предани пружању подршке домаћим актерима у проналажењу заједничког политичког језика. Најновија посјета високе представнице ЕУ за вањску политику, Федерике Могерини, њена намјера да помогне реформске процесе, итекако охрабрује. На путу ка промјенама, предстоје велика искушења, а политичка стабилност и евентуални економски напредак требају бити на сталној провјери јавности. Улози су велики, како за бх. политичаре, тако и за Европску унију.

Информативни центар Европске уније (ЕУИЦ) у Сарајеву, Босни и Херцеговини је пројекат који се финансира средствима Европске уније кроз Инструмент за претприступну помоћ (ИПА). Службено га је, прошле године, у згради Делегације Европске уније у Сарајеву, отворио тадашњи амбасадор Питер Соренсен, шеф Делегације ЕУ у БиХ и специјални представник, уз присуство представника локалних власти и међународне заједнице.

ЕУ Инфо Центар пружа бх. јавности и другим заинтересованим странама информације о Европској унији, њеним институцијама и политикама на лицу мјеста, путем интернета и друштвених мрежа. Његова мисија је да побољша општу информираност о Европској унији и о процесу приступања ЕУ и изазовима које то доноси.

Повећање општег разумијевања ЕУ, њених политика и програма међу cjелокупним становништвом;

Ширење знања о ЕУ институцијама, политикама, циљевима, приоритетима и могућностима;

Повећање знања о односима између Европске уније и БиХ, али и боље разумијевање утицаја претприступног процеса на живот и очекивања грађана;

Повећање знања о фондовима ЕУ и могућностима које пружају;

Важна прилика за потицање дијалога о будућности Босне и Херцеговине на путу ка ЕУ

ЕУ инфо центар започео је нови циклус културних догађаја пројекцијом филма „Viva la libertà!“, италијанског редитеља Роберта Андоа. Циљ овог културног догађаја је промоција европске кинематографије као једног од најмоћнијих израза културне различитости и социјалног дијалога у Европи.

„Истражујући однос између политике и грађана, „Viva la libertà“ показује нам да су визија, транспарентност и ангажман с рж здраве и демократије која функционише. Захваљујемо ЕУ инфо центру на одабиру овог италијанског филма за први у низу европских филмова. Снажно подржавамо ову иницијативу и вјерујемо да

ЕУ инфо центар је пројекат који финансира Европска унија и циљ му је повећање разумијевања грађана Босне и Херцеговине о Европској унији, њеним политикама, институцијама циљевима, приоритетима и могућностима, те односима БиХ и ЕУ

је важна прилика за потицање дијалога о будућности Босне и Херцеговине на путу ка ЕУ“, изјавила је Иларија Рањони, први секретар за трговину, културу и медије Амбасаде Италије у Босни и Херцеговини.

Након пројекције врхунске италијанске комедије, посјетиоци су имали прилику учествовати у отвореној дискусији са представницима италијанске амбасаде.

ЕУИЦ има активну службу за одговоре на питања. Уколико сте заинтересовани да посјетите ИЦ, његово сједиште се налази на адреси Скендерија За (зграда Делегације Европске уније у БиХ). Ту можете разговарати са особљем центра и пронаћи информације које тражите. Радно вријеме центра је од понедељка до

петка од 09:30 до 17:30. Центар нуди предавања о релевантним темама за групне посјете, а захтјев за посјету групе може се поднијети на веб страници www.EUinfo.ba. ЕУИЦ такођер нуди бесплатни информативни материјал о Европској унији. Материјал се може послати путем е-маила или се преузети са веб странице.

Институт за развој младих „Култ“

Образовани млади људи су основни стуб здравог друштва

Након четрнаест година рада, „Култ“ је постао најважнија невладина организација за младе људе, њихов рад и неформално образовање у Босни и Херцеговини. Институт се у свом раду води вриједностима Европске уније и настоји да допринесе приближавању БиХ европској породици. Делегација ЕУ је ову невладину организацију препознала као доброг партнера, те су уз њену подршку имали прилику успјешно провести велики број иницијатива. Тренутно раде на провођењу њих неколико, које за циљ имају побољшање положаја младих у БиХ и другим земљама, као на примјер *Млади одлучују о демократији*, *Јачање омладинских структура*, *Млади прате политику према младима*.

Кроз разне неформалне обуке и дообучавања, савјетовање, праћење, одгој, курсеве, семинаре, радионице за рјешавање проблема, округле столове, брошуре, радне материјале, од самог свог оснивања „Култ“ помаже младима, удружењима, неформалним групама и другим заинтересованим субјектима да постану признатим члановима друштва који су спремни преузети одговорност и залагати се за побољшање животног положаја.

Главни оснивачки мото и мисија Института за развој младих „Култ“, како је истакао ПР ове организације, Тарик Капетановић, је да развија и заговара правна и друга стратешка рјешења, те да гради и јача капацитете удружења и власти у БиХ и регији, за успјешну и одрживу политику према младима. „Наша визија јесте отворено друштво у којем се оспособљени грађани укључују у све процесе одлучивања у јавном животу. Они имају право да буду субјекти свих друштвених догађања, посебно оних који их се тичу. Питати грађанке и грађане које проблеме и потребе имају, омогућити им да изравно или посредно учествују у доношењу одлука, пружити им

Тарик Капетановић

прилику да се укључе у процесе унапријеђења средине у којој живе представља основну идеју отвореног грађанског друштва“, наглашава г. Капетановић.

Учешће грађана у друштвеном животу представља срж сваког демократског система. Како би постали одговорни актери у друштву, потребно је да посједују знања и вјештине који су им за то потребни. Управо у „Култу“, могу стећи најбољу праксу. „Пружити им знања и вјештине значи омогућити им да не буду само посматрачи промјена које се догађају него да, у складу са својим занимањима и могућностима, допринесу развоју како личног тако и друштвеног напретка“, наглашава он.

Велики је број важних пројеката које је „Култ“ имплементирао досада, а који су утицали на побољшање положаја младих у БиХ. Како г. Капетановић објашњава, актуелни пројекти Института за развој младих „Култ“ фокусирани су на провођење закона о младима у БиХ, младих и избора, мониторинг политика према младима. „Сваки наш пројекат је дио велике слагалице коју успијевамо посложити како бисмо имали идеалну слику живота младих у БиХ. Тако наше активности и наши пројекти велику и посложену слику чине много љепшом“, додаје он.

(Не)брига власти о младима

Млади људи би требали бити кључни дио популације који може водити процес демократизације друштва у БиХ и регији. Тарик Капетановић сматра да баш они имају најбоље претпоставке и разлоге да побољшавају стање у којем се налазе. Међутим, да би то било могуће, неопходна су им афирмативна законска рјешења, стратешко одређење политике и друштва, те структуре и капацитети који ће стајати на располагању за њихово дјеловање. „Рекао бих да је важна одређеност доносилаца одлука за успјешну и одрживу политику према младима. Власти се, с друге стране, не брину о младим људима или ту бригу свде на мизеран и незадовољавајући ниво. Примарни разлог јесте страх од образованих младих људи који заиста могу донијети позитивне ствари и направити значајне, тектонске промјене у друштву у којем живимо“.

Када је ријеч о сарадњи са представницима власти, „Култ“ се не жели од њих дистанцирати, већ управо супротно. „Ми им желимо помоћи јер ми имамо и знање и капацитете који могу помоћи младима у БиХ. Млади требају потражити службеника за питања младих у својој општини и обратити му се (www.sluzbenici.mladi.org). Закон о волонтирању ФБиХ нуди младима велике могућности за стицање радног искуства. Млади људи се требају обратити и вијећу младих у свом граду (www.direktorij.mladi.org) и распитати се о додатним едукацијама. На веб страници www.mladi.org могу добити много информација које ће их потакнути да се активирају – како за друштвено, тако и за властито добро. Све су ово инструменти за које смо се дуго борили да постоје“, каже Тарик Капетановић.

На питање како млади могу утицати на промјене у бх. друштву, одговара како је позната чињеница да закони о младима у БиХ још увијек нису у потпуности проведени, што говори само за себе колико се власт брине о младима. „Институт за развој младих, кроз добру сарадњу са властима, указује на законске обавезе које власт има према младима, али и на законске механизме који млади имају на располагању. На младима је да их употребе и покрену ствари на боље. Наш највећи успјех јесу реализовани млади људи који и када изађу из законског оквира младих, остају активни учесници у креирању друштвених промјена, те људи који знају како да се боре за своја права, али и за оно што им припада. Наши млади људи су друштвено ангажовани, активни и спремни да реагују на све облике друштвене неправде, па чак и кад се иста не тиче њих самих. То и јесте највећи успјех у друштву, јер независан и добро оријентисан и едуциран појединац и јесте основни стуб здравог друштва, уколико је исти и индиректни „производ“ Института за развој младих „Култ“, ми смо успјели!“, закључује Тарик Капетановић

Најмодернија фарма крава на Балкану

Осмислити нешто ново, другачије и интересантније, способност је креативних људи. Управо такав је и Јусуф Арифгазић из Козарца, који је након повратка из Норвешке, свој капитал одлучио уложити у мјесто рођења, те на тај начин помоћи отварању нових радних мјеста. Имајући у виду да је БиХ држава са више од пола милиона незапослених особа, овај пословни потез је за сваку похвалу.

Концепт који ће сигурно бити покретач развоја пољопривреде у БиХ

“Узгојно-селекцијски центар за норвешко црвено говече је једини центар овакве врсте на западном Балкану и уједно највећа фарма за ову пасмину на свијету”, истиче директор компаније и идејни творца овог центра, Јусуф Арифгазић. Након што је као избјеглица из родног Козарца дошао у Норвешку, одлучио је да се након двије деценије успјешног бављења бизнисом, врати у своју земљу и оствари дугогодишњу и помало необичну визију – отварање луксузног хотела за краве.

Како сте дошли на идеју да оснујете фирму?

Јусуф Арифгазић: Желио сам да људима повратницима, у свом родном Козарцу, помогнем и отворим један број производних радних мјеста како би њихов повратак економски био одржив. Из тих разлога сам пуно радио и истраживао достигнућа у норвешкој пољопривреди, те сам увијек био задивљен да су на једној тако суровој клими, норвешки људи успјели направити једну напредну и просперитетну пољопривредну

Узгој крава је врло традиционалан и уносан бизнис. Међутим, као и у било који други пословни потхват, потребно је уложити много труда и знања, како би резултати били видљиви. Предуслов успјеха свакако је и добра идеја, као први корак који се мора предузети како би се закорачило у свијет предузетништва, у којем су иновативност и креативност кључни и неопходни.

производњу. Вођен том идејом и стицањем одређених сазнања, а с обзиром да сам имао дио успјешних компанија у Норвешкој, одлучио сам да зарађени новац инвестирам у производна радна мјеста у Козарцу.

Да ли је ово прва фарма овакве врсте у Европи, односно свијету?!

Јусуф Арифгазић: Тачно је да је ово прва фарма норвешког црвеног говечета у Европи и уједно је и највећа фарма ове врсте у свијету. Нигдје у свијету нема фарме која броји већи број поменутих грла на једном мјесту. Фарма би се требала развити у узгојно-селекцијски центар и истовремено служити као научно показни центар за многе напредне технологије које се данас примијењују у пољопривреди, а које смо ми и једним дијелом већ имплементирали. Као на примјер, изградња погона биогаса гдје се крављи ђубар прерађује у електричну и топлотну енергију, развој софтверског система који у потпуности прати и контролише микроклиму у шталаи, тако да су животни услови за краве у шталама на врло високом нивоу. Уз квалитет зрака константно се мјере количине

Хотел за краве

Како господин Арифaгић наглашава, у пројекат је до сада инвестирано 14 милиона КМ, од чега 8 милиона властитих средстава и 6 милиона кредитних

средстава. Тренутно бројно стање на фарми је 200 крава на мужи, 200 јуница која чекају прва телења и 200 грла младе телад, што у коначници броји 600 грла. “Када говоримо о извозу, фарма је поднијела кандидатуру за европски број, с обзиром на то да смо кроз пројекат имплементирали свих 6 НАССАР стандарда (Hasard Analysis & Critical Control Points – Анализа опасности и критичне контролне тачке). Фарма поседује еколошку студију и дозволу гдје би ове ствари требале бити формалност. Рјешењем око новонастале проблематике око извоза у ЕУ, а који се углавном тичу неиспуњавања прописа од стране БиХ, млијеко и производи са наше фарме биће спремни са својим квалитетом и стандардима да крену пут Европске уније”, истиче он.

свјетлости, краве спавају на латекс мадрацима, те су на коридорима за кретање монтиране специјално уређене гумене подлоге које су посебно важне за дуговјечно здравље краве.

Када очекујете остваривање добити од уложених средстава?

Јусуф Арифaгић: Када је у питању остваривање профита, прошлог мјесеца смо зарадили 120.000 КМ од продаје млијека. Такође, поседујемо одређене акумулиране зараде (телад коју планирамо да задржимо

ради даљег ширења фарме). По нашем планираном буџету за 2015. очекујемо да ћемо најкасније до краја маја имати довољно прихода из производње који ће покривати расходе (кредит, плате радника и сви трошкови хране), с тим да у јуну мјесецу очекујемо прву нето добит. Мислим да ће ова година за нас бити врло успјешна и да ћемо коначно, након седам година инвестирања, почети живјети од властите производње и наставити са даљом изградњом и развојем.

Допринос одрживом повратку, развоју суживота и толеранције

Господин Арифaгић посебно наглашава да је ово пројекат који на неки начин доприноси, како одрживом повратку тако и развоју суживота и толеранције, изградње напредне демократске заједнице. “Од укупног броја запослених, у нашој компанији су запослени припадници свих народа и националних мањина. Посебно је важно да шансу за запослењем добивају млади, високообразовани људи. Отварањем ове компаније, први пут после рата, управо млади људи су се почели враћати у Козарац”, наглашава г. Арифaгић.

На фарми у Козарцу краве спавају на мадрацима, слушају музику, имају посебан третман, због чега је фарма популарно названа “хотел за краве”. У овако модерно опремљеним халама све се одвија аутоматски, а захваљујући условима у којима оне живе, добија се боље млијеко и квалитетније месо. Планирана је производња од 1,5 милиона литара млијека у току 2015. године.

ЖЕНЕ У СЕКТОРУ БЕЗБЈЕДНОСТИ

Уз подршку Мисије ОЕБС-а у БиХ, Комисија за остваривање равноправности сполова Заступничког дома Парламентарне скупштине БиХ (ЗД ПС БиХ) координисало је Седмицу равноправности сполова, која се одржала од 9. до 13. марта 2015. године у ПС БиХ. Ово је дио шире иницијативе за обиљежавање Међународног дана жена, у оквиру којег Агенција за равноправност сполова БиХ и ентитетска средишта за равноправност сполова организују сличне активности широм БиХ.

Како би допринио овим напорима и још једанпут истакнуо своју посвећеност питању једнакости сполова, командант ГК ЕУФОР-а Операције Алтеа, генерал-мајор Јохан Луиф, био је домаћин конференције “Ефикасни безбједносни сектори укључују жене на свим нивоима”, која се одржала у Дому Оружаних снага, 12. марта 2015. године.

Значајан напредак БиХ на плану учествовања жена у сектору безбједности

Генерал-мајор Јохан Луиф, који је отворио конференцију, нагласио је како је њен циљ био јачање свијести о родним питањима и увођење равноправности у области

Велики број невладиних организација, амбасада и међународних организација је одржао низ активности које су имале заједнички циљ да ојачају улогу жена у свим сферама живота у Босни и Херцеговини.

операција. Генерал Луиф нагласио је да су БиХ и њене надлежне институције оствариле значајан напредак на плану учешћа жена у сектору безбједности, наводећи да жене тренутно чине шест посто система Оружаних снага БиХ (ОСБиХ), те да ЕУФОР охрабрује и даје подршку напорима Министарства одбране БиХ и ОСБиХ у овом важном сегменту.

“Босна и Херцеговина била је прва земља у југоисточној Европи која је саставила национални план активности који укључује родна питања”, рекао је генерал-мајор Луиф у уводном обраћању, додавши: “Босна и Херцеговина је на том пољу пуно постигла, али у будућности ће бити још посла за владине институције БиХ. Поносан сам што могу рећи да ЕУФОР даје подршку изградњи капацитета оспособљавања и обуке Министарства одбране и Оружаних снага БиХ у овој области и спреман сам ту подршку и даље пружати”.

Конференција је укључила стручњаке из разних области који предано раде на јачању свијести у бх. сектору безбједности и политичком естаблишменту о потреби за једнаким учешћем жена политичких и безбједносних стручњака, цивила и особа у одорама. Истовремено је ово и додатни подстицај напорима ЕУ ка постизању

истих резултата, који имају за циљ повећање броја жена политичких представника у ЕУ и подизање свијести о питању равноправности сполова у сектору безбједности у неким земљама ЕУ.

Вршилац дужности шефа Мисије ОЕБС-а у БиХ, Александар Чуплигин, рекао је како ОЕБС сматра да су равноправност сполова и права жена саставни дио свеобухватне безбједности. Насиље у породици, трговина људима, радна експлоатација, неадекватно учешће у политици и недовољна заступљеност жена у безбједносном сектору остају кључна питања у Босни и Херцеговини.

“Прикладно је рећи да ниједан појединац нити група немају искључиво право на људску безбједност и да она мора бити доступна свим људским бићима. У сектору безбједности у цијелом свијету потребне су

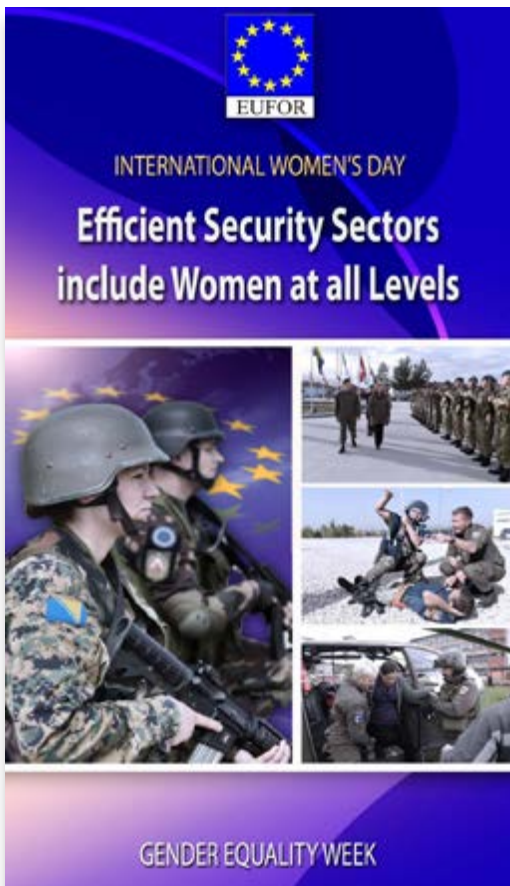

Генерал-мајор Јохан Луиф, у знак захвалности, уручио је цвијеће гђи Марчета Николини, савјетници за родна питања у ЕУФОР-у

велике промјене како би безбједност била доступна свима. Укључивање жена у сектор безбједности мора се сматрати једним кораком ка изради веома квалитетне стратегије за испуњавање безбједносних потреба жена и дјевојака на исти ефикасан начин као и потреба мушкараца”, изјавила је организаторица конференције, ЕУФОР-ова савјетница за родна питања, Николина Марчета. Посебно је нагласила како су се изазови, са којима се суочавају цивилне и војне компоненте сектора безбједности широм свијета, драстично промијенили и мијењају се и даље. “Неспремност да се одговори на те изазове, посебно оне који се односе на заштиту цивила, биће погубна за било које друштво. Према томе, сектори безбједности широм свијета морају укључити жене на свим нивоима како би могли разумјети специфичне безбједносне потребе женског цивилног становништва на исти квалитетан начин као и оне мушког становништва и како би се на одговарајући начин посветили испуњавању тих потреба”, казала је госпођа Марчета.

Иако је свака реформа сектора безбједности врло захтјеван, дуготрајан и свеобухватан процес, нема времена за губљење и ништа не би требало спријечити пут тим реформама.

Реформисање сектора безбједности из родне перспективе води ка побољшању ефикасности сектора безбједности и повјерења које људи имају у њега. Оно друштво које је изграђено на начелима одговарајуће заступљености свих група становништва и посвећивања једнаке пажње њиховим специфичним проблемима напредоваће брже и постојаније од других.

НАОРУЖАВАМО ЗНАЊЕМ

ОРУЖАНЕ СНАГЕ БИХ

ПРОГРАМ ЗА ОСПОСОБЉАВАЊЕ И ОБУКУ

НАОРУЖАВАМО ЗНАЊЕМ

ОРУЖАНЕ СНАГЕ БИХ

ПРОГРАМ ЗА ОСПОСОБЉАВАЊЕ И ОБУКУ